

Läsförståelse Steg 3

Bearbetad text och bild

Information till läraren

Originalbokens ISBN: 978-91-44-15737-5

SPSM-verksnummer: 41279

Den här läraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur det pedagogiskt anpassade läromedlet skiljer sig från originalläromedlet och om hur ni kan arbeta med det.

Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom att text och bilder bearbetas. Bearbetningen av läromedlet innebär att eleven kan använda samma läromedel som sina seende klasskamrater. Innehållet har samma syfte, nivå och pedagogiska innehåll som originalet.

SPSM producerar e-böcker i Textview- och HTML-format. Läromedlet kan också framställas i tryckt punktskrift. E-boksformatet HTML kan finnas i två olika versioner, en version med bearbetad text och bild och en obearbetad version.

Till det anpassade läromedlet kan det finnas tillhörande svällpappersbilder. Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Detta för att bilder och punktskrift inte ska skadas.

Till svällpappersbilderna finns en separat läraranvisning. I den finns det tips på hur man avläser och utforskar en taktill bild tillsammans med eleven. Läraranvisningen bifogas med leveransen av svällpappersbilderna men den finns också som nedladdningsbar pdf i SPSM:s webbutik.

Du kan behöva ytterligare vägledning gällande punktskrift. Se till att ha tillgång till Punktskriftsnämndens handledningar. De finns som nedladdningsbara pdf:er på Punktskriftsnämndens hemsida. I handledningarna står det exempelvis hur olika punktskriftstecken ser ut i punktskriftsboken och på svällpappersbilderna.

Följande skrifter är bra att ha till hands:

- *Svenska skrivregler för punktskrift*, Punktskriftsnämnden
- *Punktskriftens skrivregler för matematik och naturvetenskap*, Punktskriftsnämnden
- *Fonetik och punktskrift*, Punktskriftsnämnden
- *Räkna med mig*, SPSM

Har du frågor, eller vill dela med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av detta läromedel, mejla till anpassningsfunktionen@spsm.se.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på telefonnummer 010-473 57 11.

Trevlig läsning!

Innehåll

Information om de olika formaten och text till läsaren	1
E-bok i HTML-format	1
E-bok i Textview-format	1
Tryckt punktskrift	2
Generella förändringar av boken	2
Pedagogiska tips	4
Bildbeskrivningar	5

Information om de olika formaten och text till läsaren

E-bok i HTML-format

Webbläsare

En bok i HTML-format läser du i en webbläsare. Tänk på att boken kan se olika ut i olika webbläsare. Det är viktigt att se till att boken fungerar innan eleven börjar använda den. Kontakta SPSM om ni får problem med webbläsare.

Till läsaren av den bearbetade boken

I den pedagogiskt bearbetade boken finns en text som riktar sig till eleven och som kan vara bra att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Samma text hittar du här. Läs denna text tillsammans med eleven.

- De bilder som det ställs frågor kring har fått en bildbeskrivning.
- Det finns hänvisningar till övningar i det digitala läromedlet, men det är inte säkert att det fungerar ihop med skärmläsningssystem och punktskriftskärm. Du och din lärare får undersöka det.

E-bok i Textview-format

En e-bok i Textview-format läser du i läsprogrammet Textview. Läsprogrammet finns att ladda ned gratis från Myndigheten för tillgängliga medier. Textview finns endast för Windows-datorer.

Det är viktigt att se till att boken fungerar innan eleven börjar använda den. En e-bok i Textview-format är organiserad som en pärm med flikar.

Stilsorter som till exempel fet eller kursiv stil återges inte i Textview-boken. Eventuell markerad text skrivs istället med VERSALER.

Till läsaren av den bearbetade boken

I den pedagogiskt bearbetade boken finns en text som riktar sig till eleven och som kan vara bra att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Samma text hittar du här. Läs denna text tillsammans med eleven.

- De bilder som det ställs frågor kring har fått en bildbeskrivning.
- Det finns hänvisningar till övningar i det digitala läromedlet, men det är inte säkert att det fungerar ihop med skärmläsningssystem och punktskriftskärm. Du och din lärare får undersöka det.
- Eventuell markerad text skrivs istället med VERSALER.

Tryckt punktskrift

Punktskrift kan tryckas på två olika sätt. För de som är ovana punktskriftsläsare är punktskriften tryckt med dubbelt radavstånd. Det kallas för glesskrift. För de som är mer vana är punktskriften tryckt med enkelt radavstånd, så kallad tätskrift. Boken kan även tryckas enkelsidigt eller dubbelsidigt.

Svartskriftskopia av punktskriftsboken

Följ med i elevens bok! För att du ska kunna läsa samma text som eleven läser finns en nedladdningsbar pdf som heter **Svartskriftskopia av punktskriftsboken**. Där kan du se hur hela boken, sida för sida, är pedagogiskt bearbetad.

Pdf:en är en spegling av punktskriftsboken, men i svartskrift, vilket innebär att punktskriftens förtecken för siffror, versaler, stilsorter och liknande återges med svartskriftstecken. Till exempel kommer du att se siffertecknet (p3456) som tecknet #, och versaltecknet (p6) som tecknet _ före bokstaven.

Pdf:en finns att ladda ner i SPSM:s webbutik, <https://webbutiken.spsm.se/>

Sök på bokens titel i SPSM:s webbutik och ladda ner pdf:en som heter **Svartskriftskopia av punktskriftsboken**. Ett tips om du vill skriva ut den är att skriva ut flera miniatyrsidor på samma ark. Det går förstås också bra att läsa **Svartskriftskopia av punktskriftsboken** digitalt.

Till läsaren av den bearbetade boken

I den pedagogiskt bearbetade boken finns en text som riktar sig till eleven och som kan vara bra att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Samma text hittar du här. Läs denna text tillsammans med eleven.

- De bilder som det ställs frågor kring har fått en bildbeskrivning.
- Det finns hänvisningar till övningar i det digitala läromedlet, men det är inte säkert att det fungerar ihop med skärmläsningssystem och punktskriftskärm. Du och din lärare får undersöka det.

Generella förändringar av boken

I detta avsnitt beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens läromedel, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.

Titta i elevens e-bok, eller i Svartskriftskopia av punktskriftsboken, för att se exakt hur det pedagogiskt bearbetade läromedlet skiljer sig från originalboken.

- Alla ikoner är ersatta av text:
 - H Hitta efterfrågad information
 - D Dra enkla slutsatser
 - S Sammanföra och tolka information och idéer samt reflektera
 - G Granska och värdera innehåll, språk och textuella drag
- Hänvisningen till Digitala övningar är kvar. Det står:
Digitala övningar: öva på ord och begrepp.
Däremot är det mycket osäkert om eleven, med skärmläsningsprogram och punktskriftsskärm kan komma åt materialet.
- Det finns ingen kod till det digitala materialet, och sidan 64 med information om det digitala läromedlet är struken.
- Några bilder, som det finns frågor kring, är bildbeskrivna.

Pedagogiska tips

I detta avsnitt hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med boken. Här finns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som ni kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

Tid, förförståelse, individuell genomgång och syntolkning

- Den punktskriftsläsande eleven behöver mer tid till uppgifterna och det är elevens rättighet att få tillräckligt med tid även vid prov.
- Eleven med synnedsättning behöver förförståelse inför momentet eller uppgiften som kommer. Till exempel att få tid att läsa igenom text eller bildbeskrivningar eller titta på svällpappersbilden innan eleven lyssnar på en hörövning eller ska genomföra en uppgift.
- Du behöver syntolka bilder, dels de som visas tillsammans i klassrummet och dels individuellt till eleven. Informationen från bildbeskrivningar eller svällpappersbilder kan aldrig ge exakt samma information som seende elever får genom att titta på bilderna. Samtal om bilderna som förekommer i boken kan ge extra information som eleven kan ha nytta av för att få samma förståelse som sina seende klasskamrater.

Bildbeskrivningar

Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

13

Målning. De två pojkarna står i prinsens salong framför en stor spegel med guldram. De är lika som tvillingar, med brunt halvlångt hår. En ena är barfota, klädd i sliten tröja och knälånga byxor. Den andre i skor med tofs, kort sammetsjacka med broderier, puffärmar och en mantel slängd över axeln.

28 – flyttas till sid 29

Foto. Närbild av ett färdigställt insektshotell. En stående låda fylld med pinnar, kottar, tjocka grenar med borrarade hål och halm. Framför fyllningen sitter fastspikat hönsnät. Överst en liten skylt: Hotell Krypin.

29

Två tecknade bilder.

1. Ramen består av fyra plankor, två 20 cm, två 30 cm. De spikas ihop med två spikar i varje hörn.
2. En bormaskin borrar hål i kortändan, sågytan, på bitar av grova grenar.

33

Foto. Vinnaren är utklädd till Grunt från spelet Mass effect. En ödleliknande karaktär med stort klumpigt huvud och stor överkropp, Vinnaren hyllas på scen, konfetti regnar.

41

Målning. Natt. En person ligger i en säng. Handen håller krampaktigt om kudden och ögonen stirrar. I bakgrunden syns brinnande skog mot mörk himmel.

53

Cirkeldiagram.

Diagram 1 visar i procent deltagarnas upplevda stressnivå av att skratta mycket.

Så här påverkas min upplevda stressnivå av att skratta mycket

- minskas 61,9 %
- ökas 1,6 %
- oförändrad 8,2 %
- vet ej 18,2 %